

країн ЄС, решту, 116 млн. дол. – з інших країн. Показник обсягу зовнішніх інвестицій на одну особу населення Харкова склав близько 986 дол. США.

Проаналізуємо, за рахунок чого Харків має всі передумови для отримання статусу «сучасний мегаполіс» і залучення зовнішніх інвестицій в розвиток міста. В Харкові створений і реалізується іміджевий проект Smart City, одним з завдань якого є залучення інвестицій в комплексний розвиток міста. Створено профільне управління інвестиційного розвитку і іміджевих проектів, головною метою якого є формування стійкого іміджу Харкова як Smart City. Розроблена Стратегія розвитку Харкова до 2020 року, в якій важливе місце відводиться інвестиційному розвитку. Створюється інвестиційний ресурс InvestKharkiv, в завдання якого входить презентація інвестиційних проектів розвитку міста з поясненням того, як інвестувати в Харків. Готується проект «Школа грантів» для активізації грантової підтримки проектів розвитку міста. Також проводиться активна робота з наявними і потенційними зовнішніми інвесторами, місто приймає участь у міжнародних виставках. Таким чином, за рахунок залучення зовнішніх інвестицій в економіку міста, Харків наближається до мети стати сучасним європейським містом, в якому створені всі умови для комфортного життя.

1. Волгіна Н.О. Використання інструментів фінансового ринку для залучення інвестиційних ресурсів в комунальне господарство / Н.О. Волгіна // Комунальне господарство міст : науч.-техн. зб. – Київ: Техніка, 2010. – Вип. 92. – С. 89-95.

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Куц А.В.

Науковий керівник – Дріль Н.В., асистент

Актуальним завданням сучасного етапу соціально-економічних перетворень в Україні є радикальне реформування пенсійної системи, що має важливе значення для забезпечення сталого розвитку, подолання наслідків фінансової-економічної кризи, підвищення рівня соціального забезпечення пенсіонерів. Незважаючи на те, що до сьогодні було здійснено низку важливих для подальшого розвитку пенсійної системи перетворень, започаткована пенсійна реформа далеко не завершена: по-перше, не створено належної трирівневої системи пенсійного забезпечення; по-друге, пенсія не убезпечує від бідності; по-третє, система залишається соціально несправедливою; по-четверте, не відбулося детінізації заробітків і доходів загалом.

В сучасних умовах Україна залишається єдиною серед країн пострадянського простору, де не втілено в життя цілісної пенсійної реформи, що зумовлює відсутність адекватної до ринкових умов системи соціального захисту громадян, які втратили працездатність. Аналізуючи дослідження Ю. М. Воробйова, треба сказати, що сучасний стан діючої пенсійної системи залежить від трьох основних складових: економічної, соціальної та демографічної [1, с. 2].

З економічної точки зору солідарний рівень системи пенсійного забезпечення має бути фінансовою основою для акумулювання коштів в єдиному загальнодержавному Пенсійному фонді та здійснювати їх розподіл серед категорій пенсіонерів за певними правилами. На сьогоднішній день Пенсійний фонд України не є фінансово спроможним. Це підтверджує той факт, що пенсійні витрати в 2016 році зросли на 7,5% або 18,5 мільярда гривень, порівняно з 2015, що є найбільшим показником в Європі [2].

Ще одним важливим чинником є демографічна ситуація, а саме скорочення розриву між кількістю працюючих та осіб похилого віку. В середньому в Україні на одного працюючого припадає один пенсіонер, в той час як в країнах Європи цей показник становить два до одного. За таких умов є очевидним, що система пенсійного забезпечення в Україні знаходиться в кризовому стані. За прогнозами до 2050 року населення України зменшиться майже на 30%, а демографічне навантаження становитиме майже 40% [3].

Недоліками власне системи пенсійного забезпечення є її непрозорість та складність механізму функціонування. Хоча законодавством України й передбачено впровадження тривірневої пенсійної системи, проте певною мірою функціонує лише її солідарний рівень.

Вирішити основні проблеми пенсійної системи можливо декількома шляхами:

- впровадження багаторівневої пенсійної системи, яка б містила такі складові: базова державна пенсія, солідарна система, обов'язкова державна та добровільна накопичувальні системи;

- зміна пенсійного віку, а саме: збільшення пенсійного віку, вирівнювання пенсійного віку для жінок та чоловіків, скасування програм по достроковому виходу на пенсію, посилення контролю за оцінкою умов праці;

- фінансові механізми, такі як припинення індексацій пенсій, перерахування пенсій на окремі рахунки, що є пенсійними і накопичувальними одночасно.

Отже, на пенсійну систему впливають як економічні так і демографічні фактори. Тому вирішувати проблеми реформування пенсійної

системи необхідно у цих двох вимірах та з урахуванням зарубіжного досвіду. З цією метою слід сконцентрувати увагу на формуванні цілісної системи напрямів і методів пенсійного страхування, яка б сприяла впровадженню трирівневої пенсійної системи та поліпшенню її адміністрування, виконанню завдань з наповнення бюджету Пенсійного фонду, а також зменшенню навантаження на розподільну систему шляхом розвитку додаткових механізмів пенсійного забезпечення. Ці завдання є спільними як для Пенсійного фонду, органів влади, так і платників страхових внесків. Тож від узгодженості їх роботи залежатиме соціальна стабільність, матеріальний добробут людей та в цілому майбутній розвиток національної економіки.

1. Воробйов Ю.М. Аналіз стану державного пенсійного страхування в Україні / Ю.М. Воробйов // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2009. – № 3 (4). – С. 6-13.
2. Державна служба статистики України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки. Демографічні та фінансові передумови пенсійної реформи в Україні: прогноз – 2050: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://brc.undp.org.ua>

МАЛИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ

Бездітко О.С.

Науковий керівник – Соболєва Г.Г., канд. екон. наук, доцент

У процесі становлення сучасної соціально орієнтованої економіки розвиток та підтримка малого підприємництва є надзвичайно важливим завданням. Але на шляху їх відкриття та розвитку є багато перепон як економічних і соціальних, так і із законодавства України, саме тому ця тема є надзвичайно актуальною. Проблеми малого підприємництва досліджують сучасні вітчизняні науковці, зокрема В. Бодров, Л. Воротіна, М. Дем'яненко, А. Кисельов, Кужель, І. Кузнецова, Савлук, А. Чухно, але ця тема залишається недостатньо розкритою.

Підприємства малого бізнесу виробляють 50-60% ВВП, забезпечують великою кількістю робочих місць, дають надходження коштів до бюджету країни, шляхом сплати податків. Сучасний стан підприємств малого бізнесу в Україні свідчить про те, що держава не розуміє значущість розвитку даного сектору під час подолання фінансово-економічної кризи в країні. Незважаючи на легкість відкриття даного бізнесу, підприємці одразу ж зустрічаються з неефективною системою державної влади та управління, що призводить до тіньової економіки.